

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/46/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119206378
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119206378.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobkyne: N. P., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v Z. č. XX, právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, na ul. Sov. hrdinov č. 163/66, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pribinovej č. 25, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Kubániho č. 16, IČO: 47 233 516, o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 08.07.2020 č.k. 14Csp 85/2019-87 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobkyni sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom určil, že zmluvná podmienka - poplatok za poskytnutie úveru 150 eur, uvedená v bode 6. Zmluvy o revolvingovom úvere z 26.02.2015 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku určil aj zmluvnú podmienku uvedenú v článku I. bod 7.1. Dohody o poskytovaní služieb zo dňa 26.02.2015 k Zmluve o revolvingovom úvere zo dňa 26.02.2015 v znení „zákazník sa zaväzuje, že za uzavretie dohody zaplatí mesačne poskytovateľovi odplatu vo výške 2,57 % zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Zákazník sa zaväzuje splácať túto odplatu v pravidelných mesačných splátkach, ktorá bude uvedená spolu so splátkami úveru a úrokov za úver v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi.“

2. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 300 eur. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

3. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobkyňa dňa 26.02.2015 uzatvorila so žalovaným zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru s uvedením výšky úveru 1.500 eur, výšky mesačnej splátky spolu s platbou podľa dohody o poskytovaní služieb 81,87 eur, počtu splátok 42, výšky mesačnej splátky vrátane úrokov 47,17 eur, celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť 2.131,14 eur, RPMN 25,49 %, ročnej úrokovej sadzby 17,68 %, ako aj poplatku za poskytnutie úveru 150 eur. Strany sporu zároveň v ten istý deň uzatvorili dohodu o poskytovaní služieb.

4. V súvislosti s neprijateľnou zmluvnou podmienkou vyplývajúcou z dohody o poskytovaní služieb sa poukázalo na to, že táto zmluvná podmienka už bola právoplatnými rozhodnutiami súdov vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku a to rozsudkom Okresného súdu Levice vo veci 9Csp/144/2017 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre vo veci 25Co/50/2018 a rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica vo veci 7Csp/26/2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne vo veci

4Co/359/2017. Obdobne sa to týka aj neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to poplatku za poskytnutie úveru, o ktorej bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Poprad vo veci 12C/156/2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove vo veci 13Co/61/2017.

5. Zo zmluvy o úvere vyplýva, záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky a na druhej strane záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. Tieto záväzky sú dojednaniami o hlavnom predmete plnenia a nemožno ich preskúmať z hľadiska prijateľnosti resp. neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Na druhej strane ale bolo nesporne preukázané, že žalobkyňa uhradila žalovanému aj odplatu za potencionálne služby a poplatok za poskytnutie úveru, ktoré ale nie sú dojednaním o hlavnom predmete plnenia a z tohto dôvodu bolo možné skúmať, či ich dojednaním, došlo k značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

6. Zmluvná podmienka, na základe ktorej bol dojednaný poplatok za poskytnutie úveru vo výške 150 eur, predstavuje nepochybne neprijateľnú zmluvnú podmienku. Zo zmluvy vôbec nevyplýva, čo predstavuje tento poplatok, a tak ako uvádza žalobkyňa, za tento poplatok jej žalovaný neposkytol žiadne reálne protiplnenie. Už samotná výška tohto poplatku 10 % z výšky úveru je neprimerane vysoká suma, pričom takýmto spôsobom sa žalovaný snaží sofistikovane znížiť úročenie úveru, pričom žalovaný pri kalkulácii parametrov zmluvy vychádzal z istiny úveru 1.500 eur, aj keď je nepochybne, že žalobkyni bola vyplatená iba suma 1.350 eur, hoci žiadala úver 1.500 eur. Uvedený poplatok teda nekorešponduje žiadnemu reálnemu protiplneniu a v tomto ohľade je neurčitý, a teda aj neprijateľný, nakoľko spôsobuje jednoznačne nerovnováhu v neprospech žalobkyne, ako spotrebiteľky a je výlučne iba v prospech žalovaného, ako dodávateľa. Tento poplatok, ktorý nebol individuálne dojednaný, jednoducho zvýhodňuje žalovaného v tom, že žalovaný inkasuje neprimeranú vysokú odplatu za poskytnutý úver a na druhej strane znevýhodňuje žalobkyňu v tom, že musí tento poplatok zaplatiť, resp. tento je jej priamo stiahnutý tým spôsobom, že žalobkyni nebola poskytnutá dohodnutá istina úveru, ktorá bola krátená o sumu poplatku.

7. Neprijateľnú zmluvnú podmienku predstavuje taktiež dohoda o poskytovaní služieb zo dňa 26.02.2015. Väčšina služieb, ktoré dodávateľ ponúkol spotrebiteľovi (čl. II. dohody), sú úplne bežnou administratívou, ktorú musí solídny dodávateľ znášať. Neprijateľnosť uvedenej zmluvnej podmienky je daná nielen samotným predmetom tohto dojednania, ale v podstatnej miere aj jeho cenou a okolnosťami uplatňovania tejto dohody v tom zmysle, že táto zmluvná podmienka platí aj v prípade, ak počas zmluvného vzťahu nedôjde zo strany spotrebiteľa k jej využitiu, teda že spotrebiteľ poskytne dodávateľovi plnenie bez reálneho protiplnenia, čo spôsobuje značnú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Celá konštrukcia dohody o poskytovaní služieb a odplaty za ňu tak, ako je uvedená v bode 7.1. je neprijateľná, výrazne zhoršujúca postavenie spotrebiteľa, a preto je v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neplatná. V súvislosti s výškou odplaty za potencionálne poskytnutie služieb je potrebné poukázať na to, že táto je neprimerane vysoká, keďže je vyššia ako hodnota reálne poskytnutého úveru, po odpočítaní poplatku za jeho poskytnutie. Zo zmluvného dojednania totiž vyplýva, že žalobkyňa bola povinná v prospech žalovaného uhrádzať odplatu vo výške 2,57 % zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru, teda vo výške 34,695 eur mesačne (2,57 % zo sumy 1.350 eur), a teda pri 42 mesačnej splatnosti úveru mala zaplatiť žalovanému celkovú odplatu vo výške 1.457,19 eur.

8. Podľa ust. § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

9. Podľa ust. § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.06.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie

a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi, pričom nie je právne významné, či sa žalobkyňa aktívne v pôvodnom konaní domáhala svojich práv v procesnom postavení žalobcu, resp. či svoje práva uplatnila v rámci obrany v procesnom postavení žalovaného. V tomto ohľade sa odkázalo na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydané vo veci 6Cdo 127/2017, z ktorého okrem iného vyplýva, že jediným predpokladom pre priznanie takéhoto nároku je, že spotrebiteľ sa na súde úspešne domohol svojich práv a nie je potrebné preukazovať, že spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, teda žalobca nemusí preukazovať existenciu a výšku vzniknutej ujmy.

11. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Tento nárok je daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú Občiansky zákonník, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje.

12. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení sa vychádzalo z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie nemožno vnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu sa výška priznaného finančného zadosťučinenia 300 eur považovala za primeranú s tým, že priznaním tejto sumy bude naplnený aj účel ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. z hľadiska odškodnenia žalobkyne z titulu jej zadosťučinenia a zároveň je naplnená aj jeho výchovná funkcia tým, že priznanie takéhoto nároku bude na žalovaného vplývať tak, aby v budúcnosti nezaväzoval spotrebiteľa neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

13. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p.

14. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Vo vzťahu k určeniu, že poplatok za poskytnutie úveru je neprijateľnou podmienkou, poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-621/17. Súdny dvor v tomto rozsudku odmietol názor vyjadrený súdom, že zmluva o úvere so spotrebiteľom musí obsahovať definovanie konkrétnych služieb ako protihodnoty. Pritom v prípade poplatku za poskytnutie úveru je už z jeho označenia zrejmé, že ide o poplatok za poskytnutie úveru. Označenie umožňuje bez akýchkoľvek problémov definovať predmet protiplnenia. Zákonnosť uplatňovania poplatku za poskytnutie úveru potvrdila aj Národná banka Slovenska listom zo dňa 29.01.2016. Postup súdu je porušením legitímneho očakávania, pretože ak jeden štátny orgán dospeje v rámci svojej dohľadovej činnosti k záveru o legitimitě poplatku ako takom, potom prijatie iného záveru takým postupom, ktorý ani nezohľadňuje a nevyporiadava sa relevantne so skorším posúdením a s argumentáciou žalovaného, zjavne porušuje akúkoľvek mieru v akej sa žalovaný vlastne na výsledok dohľadovej činnosti príslušného štátneho orgánu môže spoliehať. Poplatok definuje svojim názvom, za čo sa platí. Ide o platbu za takú činnosť, ktorá je aj v záujme spotrebiteľa. Platba (poplatok, odmena) za činnosť, ktorá je v záujme oboch účastníkov úverového vzťahu, nie je slovenskému právnomu poriadku neznáma. Ustanovenie § 499 Obchodného zákonníka upravuje dohodu o provízií za záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky. Poplatok za poskytnutie úveru nie je platený za niečo, čo by nebolo v záujme klienta. Tento poplatok za poskytnutie úveru nemôže byť neprípustný len preto, že ho platí spotrebiteľ. Napádaný rozsudok v žiadnom smere nedáva odpoveď ani na jeden z vyššie uvedených argumentov žalovaného.

15. Čo sa týka určenia článku I. bod 7.1. Dohody o poskytovaní služieb za neprijateľnú podmienku, podľa odôvodnenia neprijateľnosť tejto podmienky je daná nielen samotným predmetom tohto dojednanja, ale v podstatnej miere aj jeho cenou a okolnosťami uplatňovania tejto dohody. Na to, aby mohlo byť určené ustanovenie označené za neprijateľnú podmienku, je nutné posúdiť obsah, okolnosti a súvislosti daného ustanovenia. V zmysle ust. § 53 Občianskeho zákonníka, musí byť posúdené, či ide o individuálne dohodnuté ustanovenie a či sa týka predmetu plnenia a ceny plnenia. V prípade kladného záveru je ďalší prieskum vylúčený. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je vôbec jasné, teda nie je zrejmé, z čoho súd usudzuje, že je povinnosťou ktoréhokoľvek dodávateľa poskytovať bezplatne odklad splátok, upozorňovať vopred na splatnosť splátky, umožniť meniť určenie platieb a podobne. Záver súdu je nepreskúmateľný, pretože ho súd ani nedôvodí, napr. poukázaním na prax solídneho dodávateľa. Ak takýmto dodávateľom je podľa bližšie nevysslovených úvah súdu napr. nejaká banka, potom zrejme súd nezohľadnil aspekt v podobe bankových poplatkov, za oveľa triviálnejšie úkony administratívnej povahy ako sú vyššie uvedené služby. Z článku I. bod 3. Dohody o poskytovaní služieb plynie, že jednotlivé služby sú poskytované buď automaticky alebo na požiadanie v závislosti od toho, ako sú určené podmienky pre ich poskytovanie. Logicky odklad splátok je viazaný na požiadanie od dlžníka, naopak služby s informačným obsahom sú realizované automaticky. Nie je preto zrejmé, ako súd môže na základe výsledkov dokazovania uvádzať, že služby nemusia byť ani poskytnuté. Ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka určuje, že ustanovenie o predmete a cene plnenia nie je neprijateľnou podmienkou. Súd prvej inštancie postupoval v rozpore s ust. § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka a neposudzoval otázku dohody o poskytovaní služieb komplexne, ale len čiastkovo práve z pohľadu spotrebiteľa, čím úplne poprel podstatu sporového konania ako objektívneho posúdenia všetkých okolností prípadu.

16. Čo sa týka výroku o uložení povinnosti zaplatiť žalobkyni sumu 300 eur, tento je objektívne nepreskúmateľný tak vo vzťahu ku skutkovým, ale i právnym dôvodom. V prípadoch, v ktorých výška plnenia je daná na úvahu súdu platí, že musí ísť o úvahu preskúmateľnú, že súd musí vysvetliť v konkrétnych skutkových pomeroch, prečo práve ním určená čiastka je oprávnená a primeraná. Voľná úvaha súdu vyjadruje situáciu, kedy zákon poskytuje súdu určitou diskrečnou právomocou priestor pre uváženie, aký právny následok z konkrétnej právnej normy vyvodí. Samotný myšlienkový postup, ktorým súd určí rozhodné skutočnosti a ich zhodnotením dospeje k určitému kvantitatívnemu záveru, musí byť v odôvodnení jeho rozhodnutia opísaný do takej miery konkrétnosti, aby bol objektívne poznateľný a zrozumiteľný. Odôvodnenie rozhodnutia nie je možné považovať za preskúmateľné a určité na to, aby zodpovedalo základnú otázku nadväzujúcu na požiadavku vyplývajúcu zo zákona - primeranosť zadostučinenia. Primeranosť mala byť nielen vo vzťahu ku konkrétnym skutkovým okolnostiam, ale k obom sporovým stranám.

17. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, §380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

18. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

19. Žalobkyňa svoje právo odvíja od zmluvy, ktorá patrí k spotrebiteľským zmluvám v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Tieto zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Navyše podmienky často ani nie sú individuálne dojednané, ale sú predtlačené a ich obsah spotrebiteľ ovplyvniť vôbec nemôže. Žalovaný ako dodávateľ so žalobkyňou osobitne nevyjednával dojednanie o poplatkoch, ak poplatky sú súčasťou formulárových zmluvných dojednaní. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Aj v tomto konkrétnom prípade žalobkyňa nemala možnosť podstatným spôsobom obsah predmetných zmlúv ovplyvniť. Žalobkyňa si poplatky osobitne nevyjednávala vzhľadom na ich splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné ustanovenie, ktoré spôsobuje značnú

nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto zmluvnej podmienky.

20. Zmluvné podmienky oprávňujúce žalovaného požadovať rôzne poplatky sú neprijateľnými, keď poplatku nezodpovedá žiadne skutočné reálne protiplnenie dodávateľa a takýto poplatok slúži len dodávateľovi. Žalovaný nepreukázal individuálne dojednanie poplatku za poskytnutie úveru a taktiež nepreukázal, že by tomuto poplatku zodpovedalo nejaké reálne protiplnenie, preto jeho dojednanie spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa a je neprijateľné v zmysle ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čoho následkom je jeho absolútna neplatnosť. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na ust. § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa.

21. Pokiaľ ide o list Národnej banky Slovenska zo dňa 29.01.2016 potvrdzujúci, že poplatok za poskytnutie úveru je prípustný a právne dovolený, v tejto súvislosti je potrebné skonštatovať, že Národná banka Slovenska nie je orgánom, ktorého posúdenie zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve je pre všeobecný súd záväzná.

22. V prípade úveru poskytnutého vo výške 1.500 eur suma 150 eur predstavujúca poplatok za poskytnutie úveru mala byť uhradená započítaním pri poskytnutí úveru. Je teda nepochybné, že žalobca do spotrebiteľského úveru zahrnul i poplatok za jeho poskytnutie. Súčasťou celkovej výšky spotrebiteľského úveru nie je poplatok za poskytnutie úveru, pretože uvedený poplatok, ktorý má charakter odmeny poskytovateľovi služby, treba považovať len za náklady spotrebiteľského úveru. Je to zrejme z ust. § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, podľa ktorého celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sa rozumeli všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

23. Ak žalovaný do celkovej výšky spotrebiteľského úveru zahrnul poplatok za poskytnutie úveru, ide o postup v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti veriteľa, ktorý mohol podstatne narušiť ekonomické správanie spotrebiteľa vo vzťahu k poskytnutiu úveru, pričom takéto konanie zákonodarca považuje za nekalú obchodnú prax a súčasne ju zakazuje. Žalobkyni bol teda poskytnutý úver v skutočnosti nie vo výške 1.500 eur, ale vo výške 1.350 eur.

24. Súdny dvor Európskej únie vo veci C-377/14 svojím rozsudkom zo dňa 21.04.2016 vyslovil, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 Smernice 2008/48/ES, ako aj bod I prílohy 1 tejto Smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. V tomto rozsudku Súdny dvor Európskej únie skonštatoval, že ak pojem „celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť“ je vymedzený v článku 3 písm. h) Smernice 2008/48 ako „súčet celkovej výšky úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom“, vyplýva z toho, že pojmy „celková výška úveru“ a „celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom“ sa vzájomne vylučujú a celková výška úveru preto nemôže zahrňovať sumy, ktoré vstupujú do celkových nákladov na úver pre spotrebiteľa. Do celkovej výšky úveru v zmysle článku 3 písm. l) a článku 10 ods. 2 Smernice 2008/48 nemožno zahrnúť nijakú zo súm určených ako odmenu za záväzky dohodnuté z dôvodu predmetného úveru, ako sú administratívne poplatky, úroky, provízie a akékoľvek ďalšie poplatky, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť.

25. Vo vzťahu k neprijateľnej zmluvnej podmienke obsiahnutej v dohode o poskytovaní služieb je potrebné zdôrazniť, že táto dohoda, hoci bola uzatvorená na samostatnom tlačíve, má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovaným pri uzatváraní zmlúv o revolvingovom úvere so spotrebiteľmi. Občiansky zákonník v ust. § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3

Občianskeho zákonníka). Dohoda o poskytovaní služieb bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere a žalovaný ničím nepreukázal individuálny charakter tohto dojednaní.

26. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky uvedenej v dohode o poskytovaní služieb je potrebné vidieť nielen v samotnom predmete tohto dojednaní, v jeho cene, ale aj v okolnostiach uplatňovania tohto dojednaní. Dohoda bola podpísaná v deň uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere, z čoho je zrejmé, že žalobkyňa ju musela podpísať, ak chcela získať úver. Hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach je preto nepochybná. Napriek tomu, že je na samostatnej listine, to nič nemení na závere, že bola vnútená spotrebiteľovi, keď mu bola predložená na podpis spolu so zmluvou o revolvingovom úvere, pretože spotrebiteľ v žiadnom prípade nemôže mať záujem o takéto služby a žiadať od veriteľa služby vymedzené v dohode.

27. To, že dohoda o poskytovaní služieb musela byť spotrebiteľom podpísaná v rovnakom čase ako zmluva o revolvingovom úvere, vyplýva aj zo samotnej zmluvy o revolvingovom úvere, kde v bode 5. a 6. sa uvádza informatívny údaj o mesačnej platbe zahŕňajúcej mesačnú splátku s platbou podľa dohody o poskytovaní služieb, ak bude uzavretá. Napriek použitému slovnému výrazu „ak bude uzavretá“, jej uzatvorením bolo podmienené uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere, pretože ak by dohoda o poskytovaní služieb uzavretá byť nemusela a jej uzavretie by bolo dobrovoľné, je úplne nadbytočné v zmluve o revolvingovom úvere uvádzať akýkoľvek informatívny údaj o platbe zahŕňajúcej aj platbu v zmysle takej dohody. Tvrdenie žalovaného, že dohoda o poskytovaní služieb je samostatným právnym úkonom neobstojí, pretože ak by skutočne malo ísť o odplatu za poskytnuté služby, tá by mala byť rovnaká v každej jednej veci a je nelogické, aby závisela od výšky úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru.

28. Z článku I. bod 1. Dohody o poskytovaní služieb vyplýva, že dohoda zakladá právo zákazníka na využívanie služieb a povinnosť uhradiť odplatu. Zákazník má právo, ale nie povinnosť využívať služby, rovnako tak právo zrušiť alebo pozastaviť písomnou formou poskytovanie jednotlivých služieb. Týmto nie je dotknutá povinnosť uhradiť odplatu. Z uvedeného je zrejmé, že povinnosť platiť úhradu trvá aj vtedy, ak spotrebiteľ počas trvania zmluvného vzťahu služby nevyužije, pričom žalovanému pri nevyužití služby nevzniká povinnosť zaplatenú odplatu spotrebiteľovi vrátiť. Žalovaný za odplatu v skutočnosti neposkytuje služby, pretože tými tzv. službami označuje svoje evidenčné a administratívne úkony. V súvislosti s odkladom splatnosti splátok ide iba o hypotetickú možnosť požiadať o odklad splátok. Žalobkyňa má hradiť mesačnú odplatu bez ohľadu na to, či túto hypotetickú možnosť, už aj vzhľadom na podmienky, ktoré žalovaný stanovil pre možnosť odkladu splatnosti splátok (dlhodobá práceneschopnosť, strata zamestnania, úmrtie manžela, či príbuzného v priamom rade), dlžník využije alebo nevyužije. Nepochybne minimálne odplata za poskytovanie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok v dohode o poskytovaní služieb predstavuje peňažný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nebolo dodané a služba v skutočnosti bola len záujmom dodávateľa. Tiež je potrebné dodať, že odplata ako taká je neprimerane vysoká, keďže dosahuje sumu 1.457,40 eur. Podľa zmluvy o revolvingovom úvere mesačná splátka úveru spolu s platbou podľa dohody o poskytovaní služieb predstavovala 81,87 eur a bez platby podľa dohody o poskytovaní služieb sumu 47,17 eur. Mesačne tak žalobkyňa mala povinnosť uhrádzať z titulu platby podľa dohody o poskytovaní služieb čiastku 34,70 eur. Pri 42 dohodnutých mesačných splátkach odplata vo výške 1.457,40 eur prevyšuje istinu reálne poskytnutého úveru v čiastke 1.350 eur. O neprimeranosti takejto odplaty preto nemôžu byť akékoľvek pochybnosti.

29. Občiansky zákonník v ust. § 53a ods. 1 ukladá konkrétne povinnosti žalovanému ako poskytovateľovi služby. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa. Ak Občiansky zákonník v ust. § 53a ods. 1 ukladá dodávateľovi povinnosť zdržať sa používania konkrétnej podmienky, ktorá bola vyhlásená za neplatnú pre jej neprijateľnosť, alebo ak z takejto

podmienky dodávateľovi nebolo priznané plnenie, dodávateľ nie je oprávnený domáhať sa, a to ani v súdnom konaní, plnenia vyplývajúceho z neprijateľných podmienok voči všetkým spotrebiteľom. Zákonnému pojmu zdržať sa používania bez akýchkoľvek pochybností zodpovedá povinnosť dodávateľa neuplatňovať si plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok.

30. Vo veci bolo zistené, že žalovaný bol stranou sporu vo viacerých súdnych sporoch, v ktorých všeobecné sudy určili zmluvné podmienky vzťahujúce sa na poplatok za poskytnutie úveru a na odplatu za uzavretie dohody o poskytovaní služieb za neprijateľné. Poplatok za poskytnutie úveru, ako aj dohoda o poskytovaní služieb s rovnakým obsahom ako v prejednávanej veci, boli určené za neprijateľné rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 13.12.2018 č.k. 12Csp 105/2018-98 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 26.08.2019 č.k. 7Co 36/2019-149.

31. Správnym je tiež rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 300 eur žalobkyni.

32. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejme z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

33. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinnosti ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti poruškovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti poruškovi domáhať, aby sa poruškovi zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie poruškovi poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených poruškou spotrebiteľských práv, ale ide o konanie poruškovi uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

34. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto poruškou práva alebo povinností dôjde.

35. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

36. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

37. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

38. V prebiehajúcom spore sa žalobkyňa domáhala určenia neprijateľnosti dvoch zmluvných podmienok. Vo vzťahu k obom mala plný úspech. Bol tak naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

39. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradila dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Žalovaný napriek dvom neprijateľným zmluvným podmienkam sa snažil na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatiť o sumu poplatku za poskytnutie úveru vo výške 150 eur a o sumu 1.457,40 eur predstavujúcu vo finančnom vyjadrení odplatu vyplývajúcu z dohody o poskytovaní služieb. Takéto konanie žalovaného nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Žalobkyňa taktiež aj s prihliadnutím na postoj žalovaného v spore, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby, bola po dlhší čas nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný naformulovaním neprijateľných zmluvných podmienok do zmluvy o revolvingovom úvere a dohody o poskytovaní služieb.

40. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Za primerané v prejednávanej veci je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur, tak ako to správne určil súd prvej inštancie. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je akosi určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere a dohody o poskytovaní služieb závadne konal. Spotrebiteľ nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď ujma v nadväznosti na porušenie práva spotrebiteľa vzniknúť mohla a spotrebiteľ sa úspešne domáhal ochrany svojich práv. Žalobkyňa sa v tomto prípade úspešne domohla svojho práva a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

41. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. §387 CSP rozsudok ako vecne správne potvrdil.

42. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobkyni v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

43. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).